

Сьогодні
29.01.2024

Урок
№38

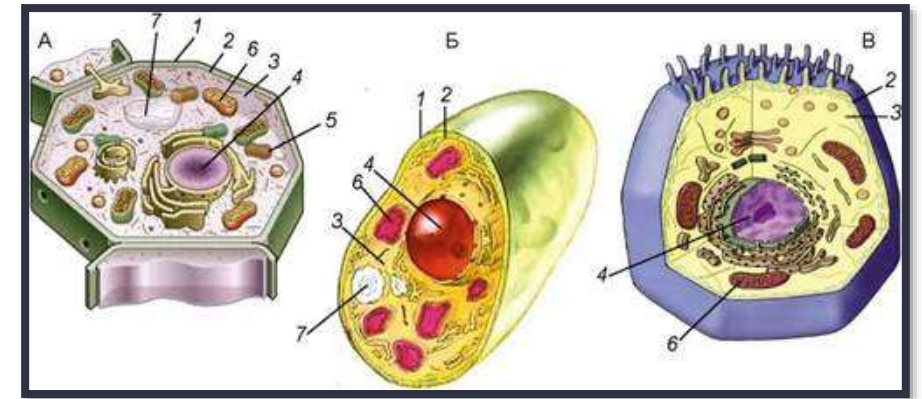
Дата: 30.01.2024

Клас: 5–А

Предмет: Пізнаємо природу

Урок: № 38

Вчитель: Капуста В.М.

Екскурсія в клітину – будова клітин.
Лабораторне дослідження.
Робота з мікроскопом та приготування
тимчасового препарату

Мета уроку:

- сформувати в учнів знання про особливості будови клітин, про основні частини, з яких складається клітина, їхні властивості, органи та тканини, розвивати вміння та навички спостерігати за об'єктами природи, порівнювати їх, прагнення досліджувати навколишній світ;
- розвинути критичність, систематичність, послідовність мислення; встановлювати причинно - наслідкові зв'язки;
- сформувати вміння порівнювати, аналізувати, робити висновки, працювати з додатковою науково-популярною літературою, готувати стислі повідомлення, розвивати вміння самостійно працювати з текстом та малюнками підручника.

Сьогодні
29.01.2024

Організація класу

У вічі своїм друзям
Ми зараз щиро глянемо,
Привітно посміхнемося,
щасливими всі станемо.

Сьогодні
29.01.2024

LIVE

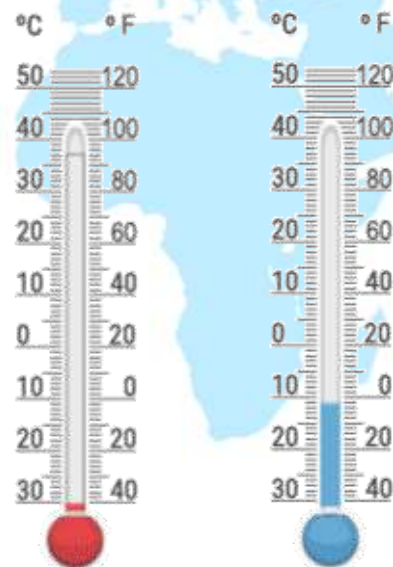
Програма «Як почуває себе ненька Україна?» в прямому ефірі

Привіт, друзі!
А яка зараз пора року?
Який місяць?
Яке сьогодні число?

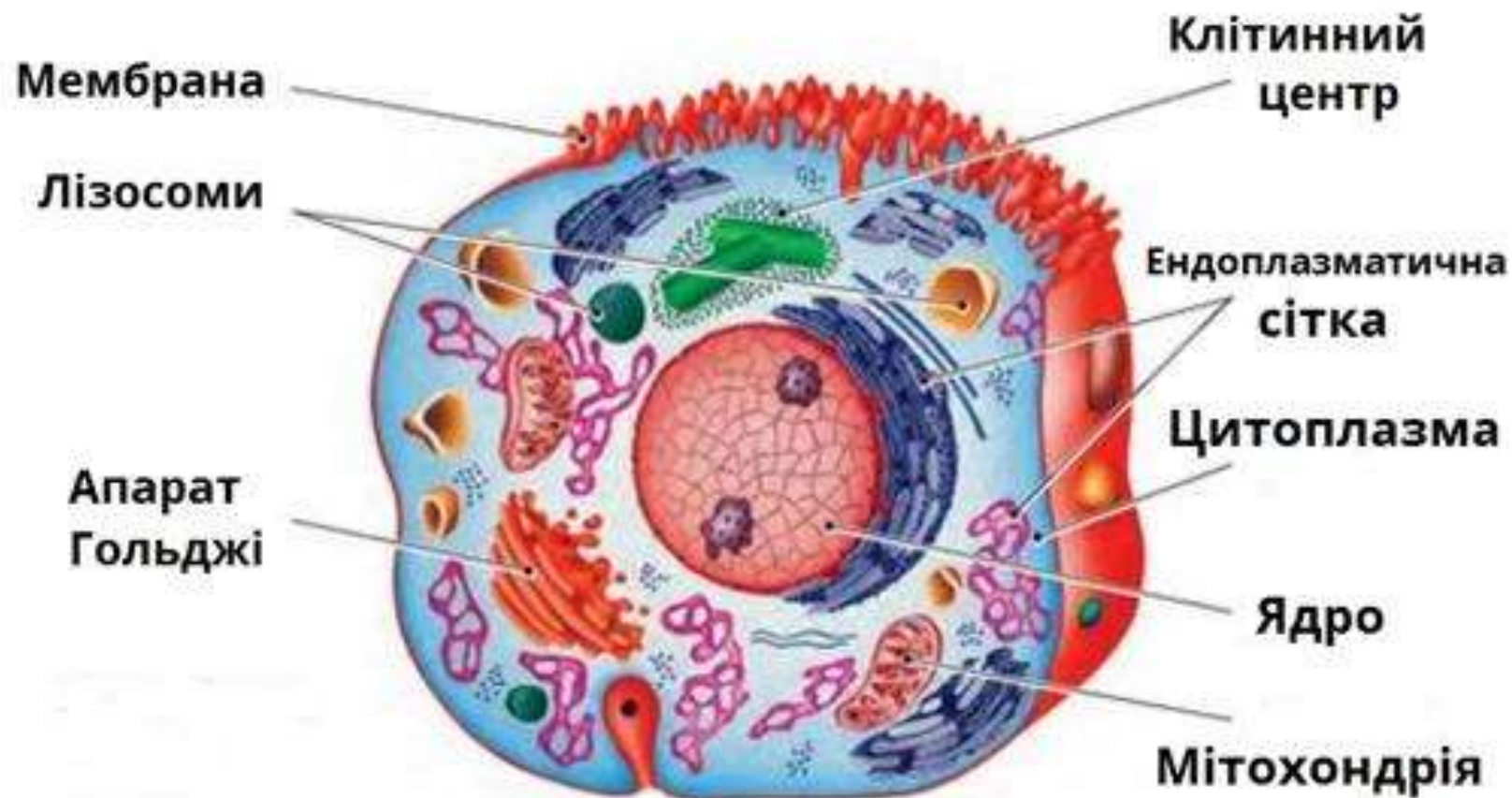
Мої вітання!
Яким було вранці небо, коли ми
йшли до школи?
Що стосовно опадів?
Кому відома температура повітря?

Сьогодні
29.01.2024

Розглянемо будову клітини

Органели - постійні складові клітини, які мають певну будову та виконують різноманітні функції, забезпечуючи життя клітин.

Сьогодні
29.01.2024

Робота в підручнику

Прочитайте
інформацію в
підручнику та
розгляньте малюнок
149.

Розпізнайте які органели
клітини ховаються за
зображеними об'єктами
міста.

Подорож містом “Клітина”

- Щоб потрапити в це загадкове місто, потрібно спочатку перейти через кордон, який буде нагадувати гнучкий міцний паркан, – **мембрану**. **Мембрана** не тільки оточує клітину, а й захищає від зовнішніх впливів. У ній є «ворота з охороною».
- Клітини **рослин, грибів і бактерій** над мембраною мають ще додатковий захист, як мур – **клітинну стінку**.
- Далі рухаємось усередині клітини. А це не легко, бо в цьому місті не повітря, а рідка желеподібна суміш речовин, яка має назву **цитоплазма**.
- Центр керування клітиною, мерія міста – це **ядро**. У ньому зібрана вся інформація і записана не на папері чи диску комп'ютера, а в речовині, яку називають ДНК.

Мал. 149. Місто Клітина

Подорож містом “Клітина”

У місті є фабрики, які випускають різноманітну продукцію, яку використовує , наприклад, для живлення, будівництва, здійснення життєвих процесів. Життя міста забезпечують електростанції **мітохондрії**, які пакують вироблену енергію в своєрідні акумулятори з назвою АТФ.

Мал. 149. Місто Клітина

Якби ми потрапили в місто – **Клітина рослини**, то побачили б ще і фабрику **хлоропласти** , де відбувається фотосинтез (виробляються вуглеводи, використовуючи сонячну енергію). Також там є велика красива **вакуоля**, заповнена клітинним соком, як озеро водою.

У місті **Клітина бактерій**, значно менша кількість будівель – органел. Наприклад, у бактерій немає ядра, але це не означає, що клітина залишилась без інформації ДНК. Ні, вона розміщена не в ядрі, а безпосередньо в цитоплазмі.

Кожне з міст-клітин живе засвоїми правилами .

За різними підрахунками вчених, в організмі людини міститься 70-100 трильйонів клітин понад 200 різних типів.

Вони **відрізняються за розмірами, формою, функціями**, але спільно працюють, щоб забезпечити життя організму.

Якщо клітини одного організму так відрізняються, то ще більше відмінностей є в будові клітин різних організмів.

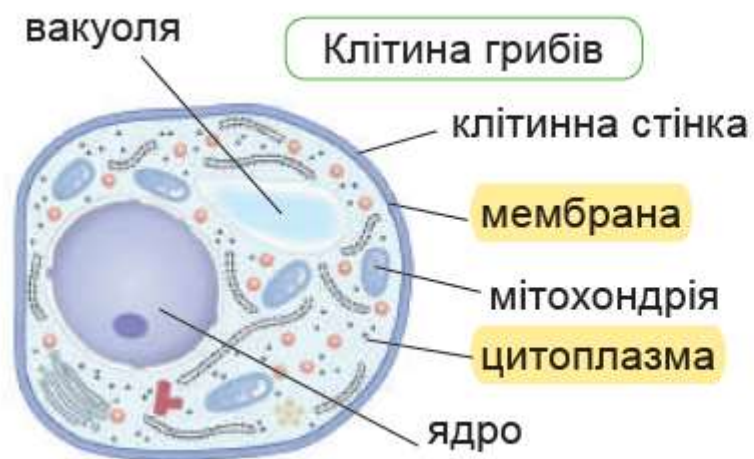
Сьогодні
29.01.2024

Гімнастика для очей

Гімнастика для очей

Сьогодні
29.01.2024

Спробуй віднайти спільні та відмінні риси будови клітин.

**Які компоненти клітини ти
розпізнав/-ла у відео?**

Сьогодні
29.01.2024

Фізкультхвилинка

ФІЗКУЛЬТХВИЛИНКА

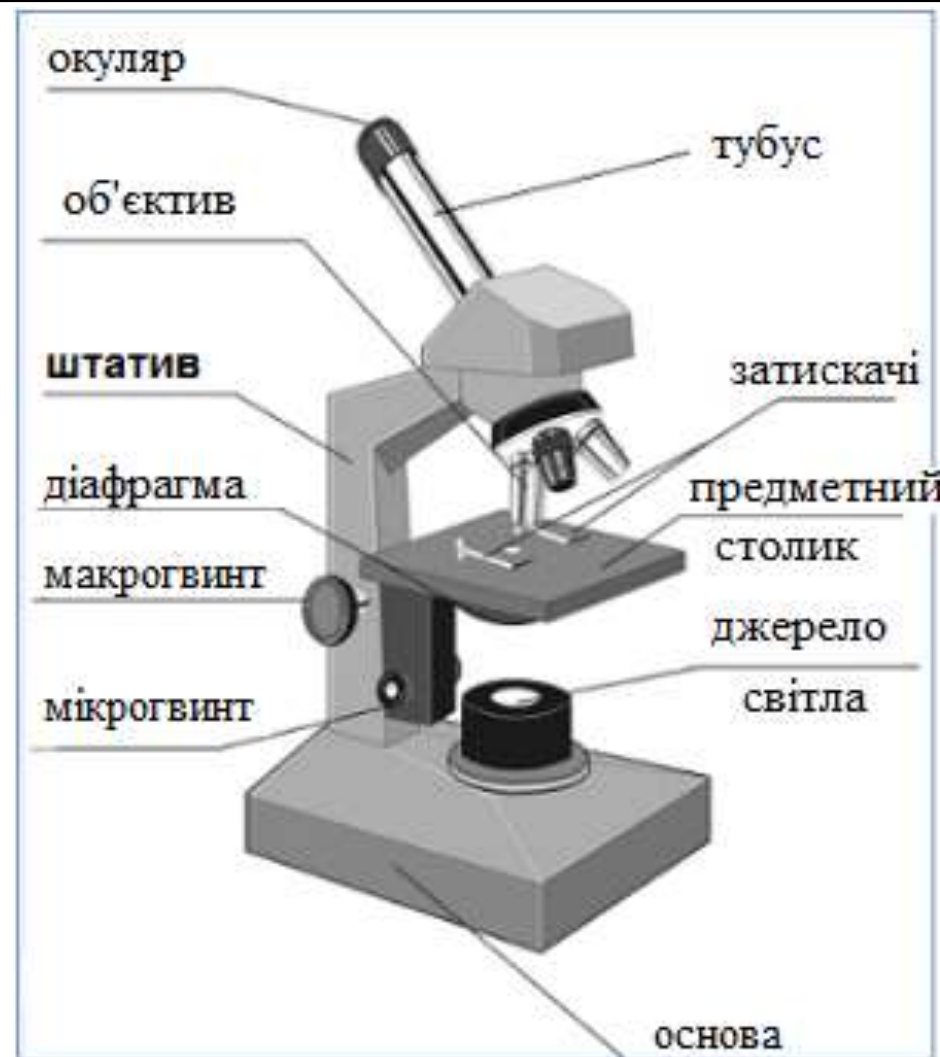

Сьогодні
29.01.2024

Лабораторне дослідження. Розгляньте будову мікроскопу

- Прилади і матеріали: мікроскоп, предметні та покривні стекла, пінцет,
- препарувальна голка, вода, 2 %-ний розчин калій йодиду, смужки
- фільтрувального паперу, цибулина цибулі ріпчастої.

Будова
мікроскопа
та правила
роботи з ним ►

**Сьогодні
29.01.2024**

Проведіть дослідження

Розглянь на малюнку 153 послідовність дій під час виготовлення препарату шкірки соковитої луски цибулі

Замалюй декілька клітин шкірочки цибулі та підпиши ядро, вакуоль і клітинну стінку.

Напиши висновок про те, які компоненти клітини цибулі можна побачити за допомогою мікроскопа у препараті шкірочки цибулі.

Лабораторне дослідження. Розгляньте будову клітини.

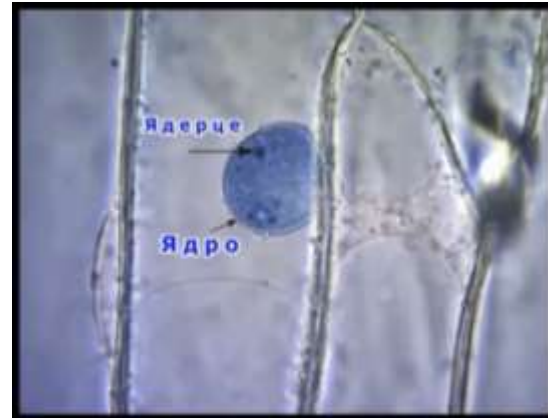
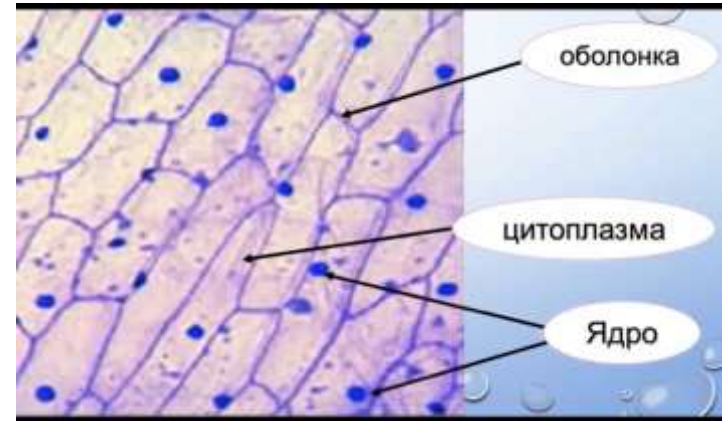
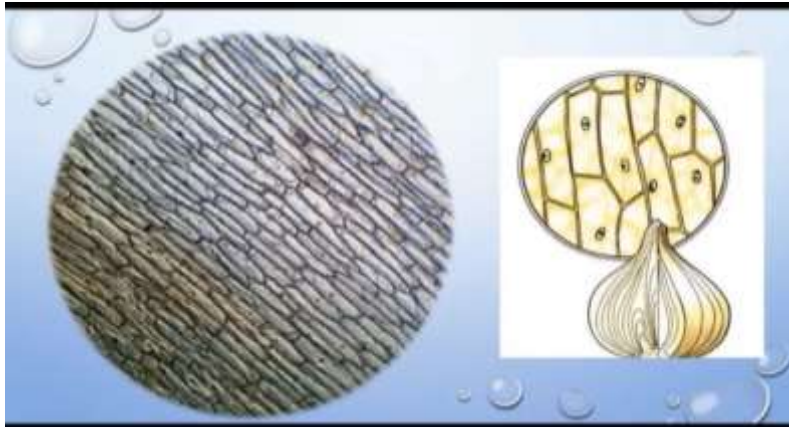

Лабораторна
робота ▲

Мал. 153. Послідовність дій під час виготовлення мікропрепарату шкірки соковитої луски цибулі

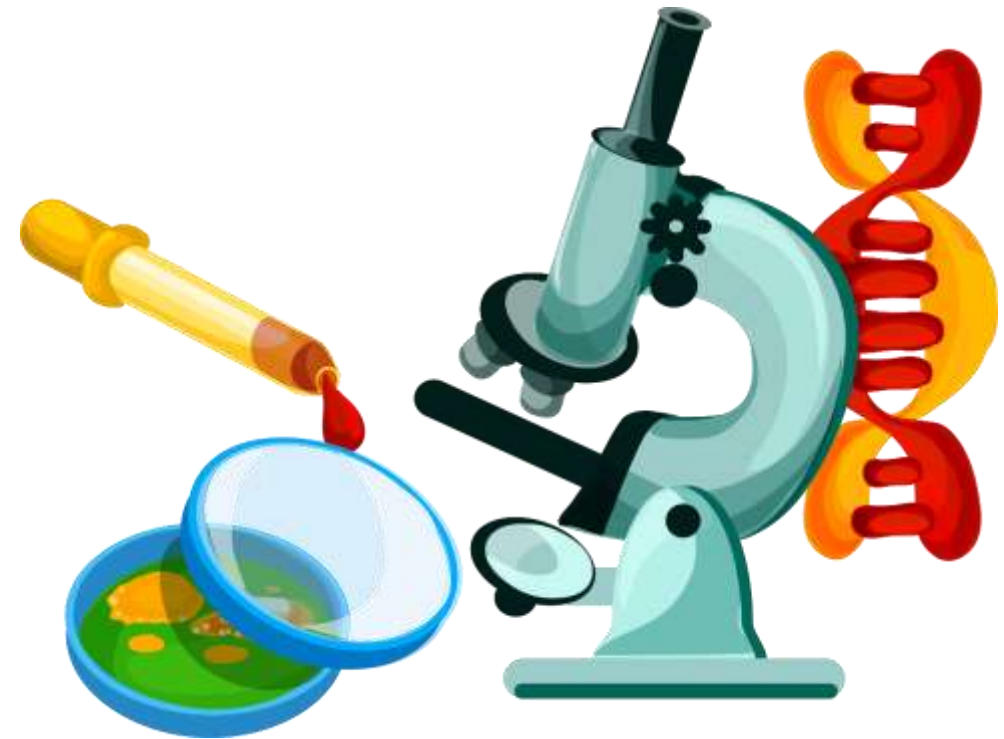

Замалюй декілька клітин шкірочки цибулі та підпиши ядро, вакуоль і клітинну стінку.

- **Напиши висновок** про те, які компоненти клітини цибулі можна побачити за допомогою мікроскопа у препараті шкірочки цибулі.

Сьогодні
29.01.2024

Домашнє завдання

Зворотній зв'язок Human або
ел. пошта valentinakapusta55@gmail.com

Підручник §40, ст 147-151, опрацювати
матеріал.

Перегляньте мультфільм «Клітина!
Клітина! Клітина»

<https://www.youtube.com/watch?v=sHQvmIUtl78>

Відскануй QR-коди. Ознайомся з будовою
мікроскопа та лабораторною роботою.
Надішли дослідження клітини на
перевірку.

Сьогодні
29.01.2024

Кошик запитань

